ROZPAD MĚNOVÉ UNIE? NIC NEVŘÍDÍ

PENÍZE & BYDLENÍ LITE

ROZHOVOR TÝDNE Strana 13

VÍKEND

7 krachů měn v dějinách

Dva z nich dopadly i na Čechy

Alexandr Vondra: Nejsme národovci z 19. století

LIDOVÉ NOVINY

SOBOTA 28. LEDNA A NEDĚLE 29. LEDNA 2012 NEZÁVISLÝ DENÍK ZALOŽENÝ 1893 CENA 28 KČ (Předplatné 22 Kč/týd.)

Neznámý Jan Palach

- **Ruštinu měl na vysvědčení za čtyři, ale dějepis za jedna**
- **Režisérka Agnieszka Holland natočí třídílný film o Janu Palachovi**

MICHAELA KABÁTOVÁ

PRAHA „V kolektivu byl oblíben. Byl tichý, citlivý, přemýšlivý, velmi sečtělý."

Přesně tak popsala v březnu 1969 bohdanečí středoškolské základní školy Jana Palacha na dotaz správy vyšetřovací vazby bezpečnostní ministerstva státu Vietnam. Dva měsíce po sebeupálení napadlo ministerstvo vnitra totiž, jaký studenty měl Palach ve škole.

Dokument v původním znění bude od pondělí přístupný široké veřejnosti na internetu.

Památník „studentů 17. ledy Jana Palacha, který se 16. ledna 1969 jako dvacetiletý upálil na protest proti okupaci Československa sovětskými vojsky, uzří 45 let po jeho smrti osvětlení mučivější podoby.

Na jednu stranu mezi **jancpalach.cz** – nebudou dvakrát nepublikované fotografie Palacha z dětství, sedmistránkový svazek o jeho školní éře či příběhy Palachových následovníků. „Přidáváme jména jeho přátel také. Je nekonečně smutné, ale že pokračuje v ohromném odkazu dál," popsal LN vznik jedné z autorek projektu, historik Petr Blažek. V týmu Ústavu pro studium totalitních režimů Filozofické fakulty Univerzity Karlovy shromáždil jedinečnou databázi dokumentů a fotografií o Palachovi a jeho činu.

> V kolektivu byl oblíben. Ve škole i mimo školu vynikal zdvořilostí a obětavostí, stálo v posudku.

Na stránkách(ch) internetových, které se spustí synchronicky v den výročí upálení, najdou zájemci i základní projekty literatury faktu, který bude pramenit ze skutečných dnů pro Palachovi smrtí. „Máte právo vědět se mnou, co chcete. Nechcete-li vědět, abychom se zabili všichni, nemůžeme se," apeloval tehdy Sotilář. Učil Palacha se krásně tvůrčí obrysů napětí kol o HDO, pro své znalosti polská režisérka Agnieszka Hollandí natočí ke 100. výročí hrabalovi hrané filmu.

Číst více na stranách 2 a 3

V dětství. Nedatovaný snímek školáka Jana Palacha z archivu jeho rodného bratra. FOTO: JANPALACH.CZ

Sloupek LN

Vychválit se

MARTIN ZVĚŘINA

Islamisté ovládají Egypt a plaší turisty

TEREZA ŠOPOVÁ, RADOMÍR MARTÍNEK

KAIRA/PRAHA Před rokem se Egyptané vzbouřili proti diktátorovi Hosnímu Mubarakovi, aby si vybojovali demokracii.

Dnes, skoro po jeho pádu se k moci v zemi dostávají islamisté a Muslimského bratrstva.

Vyplývá to ze sčítání jejich odhadů, ty však i podle zdrojů blízkých vyjednání vládě nejsou dalšího od pravdy.

A navíc není z toho nejsou jen radostné: diplomaté i turisté, ale i investoři, kteří mají Egypt za oblíbenou přímořskou destinaci.

Předsedkyně Muslimského bratrstva, která byla za Mubaraka zakázaný, už prohlásila, že nechají v referendu prosadit návrat ústavy z 1971. „Novelizaci žádná prvotní nemá. Jsme za to, že každý z občanských nepřátel," uvedl mediálním Jaderského státu Rafaat Fagimi, který je „ředitelem" ve vedení islamistického hnutí.

Jak napovídá agentura Reuters, Strana spravedlnosti a svobody, která je odbočí Muslimského bratrstva, získala ve volbách dle prvních hlasů, což je 250 křesel. Ještě radikálnější salafistická strana Nur, v překladu Světlo, dosáhla na 123 procenty. Až za nimi se umístila liberální Nová vafdistická strana. Islamisté tak budou mít ve dvě třetiny parlamentu.

Získali většinu v parlamentu

- Islamisté z **Muslimského bratrstva**, na tiskového mluvčí jmenovaného hnutí, by v první sněmovně parlamentu mohli mít téměř polovinu hlasů. Získali totiž ze sedmi set procent hlasů.
- Druhý silnou si vydělal **liberální strana**, nejlepší kandidát 15 procent a by v ní sesazeného exprezidenta Hosního Mubaraka.
- Druhý nejsilnější politik hlasů by jen.

Podle pozic očekávají v oborů, jaký dopad bude mít vláda islamistů na egyptský turistický ruch, který je třetím nejdůležitějším zdrojem příjmů. Už se objevily i zprávy o odsáhlých přáních pro-

mého a Sinaj, o zákazu pití alkoholu či nošení bikin. České cestovní kanceláře zatím vyčkávají. „Mýtí se, že to zkušujeme všichni. Snažíme jako cestovní velkou, že i když vyhrají islamisté, tak se toho tolik neměnit, nejedí o přátelských letoviscích. Egyptané si jsou uvědomují, že je pro ně turistický ruch důležitý," řekl LN Petr Šantej, marketingový ředitel cestovní kanceláře Alexandria. Ta letos chystá první zájezdy do Egypta až v únoru. „Vyčkáváme, co bude. A také sporné jarním letům z některých zájezdů do této destinace vás ostáhá, kupují blíže k datu odletu," dodal Šantej.

Na všechny české cestovní kanceláře však mají o výlety v Egyptě obavy. Těsba v Exim Tours očekávají, že letošní sezona tam bude úspěšná, a navýšili tamní obytovou kapacitu. „Novelizaci, že by se něco změnilo. V Egyptě je na turisty navýšení ovšem mohlo být. Sedí, a ať bude vládnout kdokoli, nedovolí si na cestovní ruch odmítnout," tvrdí marketingový ředitel Exim Tours Stanislav Zima. Pokračování na straně 6

ČTĚTE V LN

Pátek třináctého pro euro

Přestupnému pro deset zemí eurozóny byl zároveň Všeobecného fondu finančních výpomocí. Čeští státě eurozóny prodloužil i čtyřicátou sedmou, stěžovat nemůžeme v tomto příliš s nějakým ratingu klidu. strana 7

Pražský orloj přišel o čtyři sochy

Čtveřice soch Marnivost, Lakomec, Smrtka a Beznaděj, zmizela včera ráno z fasády pražské památky. Do práce si je vzala restaurátorská dílna Alfons Mukšíčka. V rámci jak poměrně dosáhně prohlídky sochy očistí od letitých nánosů nečistot, obnoví nebo umístí tak a zasadí do dobré pozdějšího se dřevě. strana 6

Hušák: Když vidím automaty, zahraju si

ROZHOVOR Gustáv Hušák, člen knihy, se Španělska obvodní hotel. Tak dnes. Jde také tužák, bývalý vládce hazardu v České republice. Ostatní vlastníci úspěchy v počátcích cestbo šéfování hazby si vybrali silný nemusí nesmějnout, v rozhovoru pro LN přiznává, že vidím hraje na automatech. strana 16

Budeme s Řepkou tlačit kočárek

SPORT OPLZLO Osudě Tomáše Řepka sledovat na vlastním. Herec Daniel Rovenský (42) si dokázal přivodit svě zranění pro fotbal i do svých dnes svě z televizních seriálů Obvezné přátele a Přátelé, jako soupeře pro rozhodčí s letošním klubem fan Řepkovi doporučil Slávoj Horáček. strana 18

LIDOVÉ NOVINY ROČNÍK XXV · ČÍSLO 22

lidovky.cz

NAVŠTIVTE NÁŠ ZPRAVODAJSKÝ SERVER WWW.LIDOVKY.CZ

ČTĚTE V ZAHRANIČÍ

PŘEDPLATNÉ

Rodinný dům, Lety u Dobřichovic

Autoři: Ján Stempel, Jan Tesař **Dokončeno:** 2011

Pevná nenápadný bílý kvádr symbolizuje pouze přízemní konstrukce terasy

FOTO: MK STAR

ADAM BERRIAN
architekt, kritik, teoretik a propagátor architektury

Už jsem zde několikrát zmiňoval, že velmi komplikovaný a zdánlivě nezastavitelný pozemek je často právě tím iniciačním momentem, který vede k originálnímu architektonickému řešení. Musí ale obsahovat skrytou kvalitu.

Pozemků devítinásobně členitou parcelu zakrnají mezivrstvy až po hysterikou s architektem. Zvenčí pohledná konstrukce z železničního svršku domu, kde budete bydlet, snesl, jsem v této rubrice už také psal. Aby komplikaci nebylo málo, pozemek se nachází nevýhodně nízko nad silnicí Dobřichovice – Lety. Zůstalo tedy bylo jednoznačné: dům, 25 metrů dlouhý dům, bude vyvýšený o podlahy výše nad terén.

Přízemí dočasné, patro trvalé

Jednoznačně svobodnější však v prvním přízemním bývají. Často obvodovými a dělícími zdmi. Vyzdvihovat dům nad terén není levné. Můžete si připočítat náklady na výstavbu kontrukcí s výrazně zakrytými dalšími horizontálního provozu. Takto nakonec, jelikož plná zastřešní práce, se dům opět ocitnul zpátky na terén a přízemní zastřešení kombinace ocelové konstrukce a železobetonové desky. Konzepce se ale nezměnila.

Horní patro bungalov jako svébytný byt. V přízemí najdeme dvougaráž a samostatnou bytovou jednotku, určenou pro dočasné bydlení. Dvorně se vchází chodba s prostředkou dělí. Východní stěna. Zvenčí nenápadný bílý dům se opírá hned po vstupu výrazné bavovským prvkem: na fasádu nízkého vnitřní červenými zdmi, konverzní jednotkami schodiště vedoucí do patra.

Po nástěnném barvením zůstává přízemí čisté s pastelovými tóny. Výrazné členitý dojem interiérového dojmu nedělají odlišné barevné stěny, ale pouze různými pochybnostmi. Pozor: vždy, jak těžko je fotka. Z nadšeného nákupu pozorovat bab prochnějící se po bráně. Okamžité zapomínáte na malou parcelu i těsnou sousedství okolních domů. Nyní jste uvnitř velkorysé krajiny.

Terasa je různou perspektivu a přímým, jednoramenným schodištěm směřujícím spojení s přípravovaným zahradou. Její konstrukce má stálou dům tak také prostěrání fasáda nejak nenarušuje. Navíc nám navrhuje vzdušnou dřevěnou terasa, která opticky prodlužuje vnitřní prostředí domu a spojuje ho s okolní vzdálenými horizontami.

Díky terase se malá parcela spojuje s krajinou

Po odmaskování rozsáhlých dveřních otvorů na terasu, a pokud bylo možné až dokud pochybovat o nepříjemných vyzdvižném hlavním obytném prostoru, nabídl pouze všechny pochybnosti rozptýlený. Poprvé vidíte, jak těsko je fotka. Z nadšeného nákupu pozorovat bab prochnějící se po bráně. Okamžité zapomínáte na malou parcelu i těsnou sousedství okolních domů. Nyní jste uvnitř velkorysé krajiny.

Terasa je různou perspektivu a přímým, jednoramenným schodištěm směřujícím spojení s přípravovaným zahradou. Její konstrukce má stálou

la velkou stabilitu. Je totiž tvořena stěžňáním kříž-vým prvků jednotlivých okapů z pozinkované oceli. K jednotlivým domu se kříž-vé prvky vzdálenými vodní hodi. Jaký obvyklý rozdíl ve srovnání s běžnými, nenáročnými pojetími terasování z masivních dřevěných trámů, které tak často vidíme u kolaudovaných objektů.

Hlavním obytný prostor zahrnuje vstupní část patra. Na úpatní straně, než se nachází terasa, je okenním stěnám červené kachlové a chodbou, která pokračuje podél kompletní. Jedním vstupem se dostanete do dětského pokoje. Při otevřených dveřích můžete celý vnitřní prostor domu podélně přehlédnout. Zvlášť kompletní nenarušuje obkladačky ale vnitřní stěny. V pokojích/ložnice/ložnice jsou mezi dětmi a rodiči. Nadto dodat obnovitelnou obklíčení zeď, která vytváří dětský prvek mezi obětma pokoji a kolíb tak jedna chytřejšího příchu.

Celý vnitřní dojem působí velkorysým dojmem. Krásně barevného a materiálového studiem to určuje především jedno zásadní rozhodnutí: co lze, je dostatečně až ke stropu, bez viditelného přídavku. Okna, dělení a především všechny dveřní otvory – všech dvanáct dveří v domě přesahuje výšku 2,5 metru. Krásně kompozičních souvislostí má toto rozhodnutí také nespornýprakticky vliv na vnímání pokojů. Neztrácíte v nich vyzdvižený vzdušných, které se běžně drží pod stropem, v prostoru nad horní hranou dveří i okna.

Fasáda podle principu „pevnější než"

Fasáda domu je členěna jednoduchými okenními otvory, které reflektují spíše vnitřní potřeby než architektonickou představu o vnějším vzhledu. Tento princip, známý např. z prací Adolfa Loose, Le Corbusiera nebo Adolfa Loose, Mies architekty označovaným jako „zvnitřní von" (spolu), odvracejícího mimo konformní „zvenku dovnitř", přispívajícího vnitřní prostor domu vzdálenost absolutních kompozic na vnější fasády.

Nedávno jsem v této příloze popisoval jiné dva domy architekta Jána Stempela. Všechny, které jsem charakterizoval jako pokus o rozvolňování architektonické formy domu. Tento dům je jiný. Jiný proto, jako pozemek neposkytoval možnosti pro standardní řešení. Právě v tomto hledáním je pravděpodobně velkou zásluhu. Ukazuje, že uvnitř obcí se nachází řada pozemků, které nejsou na první pohled snadno zastavitelné. Možná právě proto stimulují přístupy a přinášejí domů na zcela jiné, než se staví snáze – rovinaté pozemky na okrajích obcí a vesnic nekladou návrhům žádný odpor, není potřeba přicházet řešení výzvané problémy. Ale díky tomu je pravděpodobnost vzniku kvality nejvyšší.

Dovolím, že si toho všimne více lidí, kteří zvažují stavbu nového domu, a že oživí svou pozornost do těch částí obcí, jejichž podoba a tvar určila množství dílčí historie. V těchto částech najdou spousta zcela/ztracených pozemků s téměřnými kvalitami. Ty ale nejsou vidět na první pohled. Jejich odhalení vyžaduje přípravu, vnímavost, péči, ale odmění vždy jakýkoliv kvalitu.

FAKTA

Autoři: Ján Stempel, Jan Tesař
interiéry & krajinná architektura
www.stempel.cz

Plocha pozemku: 540 m²
Zastavěná plocha: 125 m²

Náklady: 2000
Realizace: 2011

Terasa je nejdůležitějším prostorem domu. Otvírá se z ní nádherný výhled směrem k jihu, čímž dochází k opticky/ma propojení malé parcely s okolní krajinou (bílý dvorec), kterým původní stěny z těžké/ dílky odhalujícím konstrukcím stropu v nosných stěn (bílý zpevněný). Ložisko jsou odděleny praktickou dřevěnou/ostěnou skříňovou sestavou (bílý zpevněný).

FOTO: MK STAR